

SIGURANȚA LUPTĂTORILOR – OBIECTIV MAJOR AL PROGRAMELOR DE ÎNZESTRARE

✍ Bogdan OPROIU

Direcția tehnică și programe de înzestrare (DTPI) este autoritatea tehnică a Departamentului pentru Armamente (DpA), misiunea cea mai importantă a acesteia fiind managementul programelor majore de înzestrare, printre celelalte atribuții numărându-se managementul programelor de mentenanță al armamentelor și echipamentelor sau coordonarea instituțiilor tehnice din DpA, precum Agenția de cercetare pentru tehnică și tehnologii militare (ACTTM) sau Academia Tehnică Militară (ATM).

Sprijin pentru industria națională de apărare

La nivelul MApN, în strategia de înzestrare, sunt prevăzute priorități pe care le urmărește ministerul din punct de vedere al înzestrării cu tehnică și echipamente, iar DpA este consecvent principiului sprijinirii operatorilor economici care realizează produse în cadrul industriei naționale de apărare și le acordăm sprijin celor care fabrică produse ce corespund cerințelor categoriilor de forțe, spune colonelul ing. Florian Toporan, șef de secție în cadrul DTPI. În 2010, au trecut prin procesul de testare și evaluare produsele care s-au achiziționat, dar și cele care au perspectivă de achiziționare în viitorul apropiat. Există, însă, și operatori economici care o iau înainte și chiar dacă la momentul respectiv produsele fabricate de ei nu prezintă un interes imediat din punct de vedere al achizițiilor, totuși, acestea sunt testate tehnic și omologate de DTPI. Dacă sunt astfel de operatori economici care realizează produse pe cheltuieli proprii, aceștia pot solicita MApN omologarea lor. DpA analizează utilitatea testării și decide dacă aceasta se va face sau nu. După omologare, produsul este introdus într-o bază de date și în momentul declanșării unei proceduri de achiziție acesta poate fi propus la licitație. Certificarea produselor este importantă pentru agenții economici nu doar din perspectiva participării la procesul de achiziție al MApN, ci și al accesului pe piața internațională de armament.

Omologarea făcută de MApN este o recomandare excelentă pentru un produs pe piața internațională. Este un certificat pentru producătorul român, care poate fi luat în seamă cu încredere de un contractor extern, spune locotenent-colonelul ing. Constantin Băban, șef birou în cadrul DTPI.

Testare-evaluare pentru liniștea luptătorilor

Orice produs care urmează să intre în înzestrarea armatei este supus unui proces complex de testare, care, adesea, spun specialiștii din DTPI, începe chiar din fazele de dezvoltare, premergătoare producției de serie: studiu tehnic, proiect tehnic, model experimental, demonstrator tehnologic, prototip de cercetare și încă din această etapă trebuie identificați partenerii industriali

pentru a se valorifica rezultatele cercetării. În procesul de achiziție se întocmesc planuri de testare-evaluare de acceptanță care au ca scop testarea calitativă a produsului, spune Toporan. Toate produsele complexe sunt trecute prin acest proces; în momentul în care beneficiarul preia produsul, acesta trebuie să fi fost verificat din punct de vedere funcțional, adică să îndeplinească cerințele de performanță și se declară că poate fi utilizat de luptător. La rândul lor, beneficiarii (categoriile de forțe) pot să facă o testare operațională în cadrul căreia să urmărească dacă performanțele tehnice corespund misiunilor pe care le au de îndeplinit. Sunt probe obligatorii, indiferent de declarațiile de conformitate ale producătorului legate de îndeplinirea STANAG-urilor.

Transportor Blindat pentru Trupe TBT 8x8
Protecție și putere de foc sporite
Multirol, modularitate, mobilitate
Interoperabilitate NATO

DISPONIBILITATE ȘI COST REDUS
PE CICLUL DE VIAȚĂ

Cerințele de performanță tehnică răspund nevoilor misiunilor și, în acest sens, este foarte importantă implicarea beneficiarilor. Testarea-evaluarea este un proces complex care urmărește produsele până la beneficiari, din diverse stadii de dezvoltare. Urmărim ca solicitările beneficiarilor să fie prinse într-un document care se cheamă specificație tehnică. Cerințele trebuie demonstrate prin parcurgerea unui plan de testare-evaluare. Noi urmărim demonstrația prin planul de testare-evaluare făcut de operator. Acest plan prezintă cerința de la beneficiarul final și ne spune și procedura prin care se verifică îndeplinirea ei, spune Toporan. Planurile de testare-evaluare sunt supuse analizei specialiștilor din DpA, dar și ai beneficiarilor. Sunt trecute prin lanțul de aprobări și apoi puse în execuție. După ce planul a fost aprobat, el se pune în operă, adică începe parcurgerea

probelor, verificarea performanțelor care sunt trecute în cerințele inițiale. În momentul în care toate etapele au fost parcurse și se constată că produsul îndeplinește criteriile, se întrunește comisia de analize și audituri tehnice, care are rolul de a verifica parcurgerea cerințelor, planul de testare este în ordine, și multe alte documente, după care prezintă decidentului activitățile și declară că produsul poate fi omologat.

Cerințele au două niveluri: obiectiv și prag. Nivelul obiectiv este unul de ambiție,

Procesul de testare este singurul care tranzitează toate etapele în derularea unui program de înzestrare. Încă de la început, de la definirea cerințelor, apare testarea și evaluarea, pentru a elimina riscurile în partea operațională. Echipetele de specialiști sunt prevăzute suficiente teste, astfel încât atunci când sunt promovate documentele de planificare ale testării și evaluării către factorii de decizie, să fie reduse riscurile tehnice și să fie asigurate datele necesare analizelor tehnice și validării modelelor. Astfel, este permisă o evaluare a nivelului de îndeplinire a performanțelor tehnice și a maturității produsului în diversele faze ale evoluției sale. Lucrând împreună de la început putem elimina aspectele care ar duce la disfuncționalități ale echipamentelor în teatrele de operații, explică Băban importanța testării-evaluării integrate care să surprindă și partea de dezvoltare a produsului, dar și cea operațională – aplicarea propriu-zisă la condițiile de utilizare.

Testarea și evaluarea au drept scop asigurarea utilizatorilor, militarii, de calitatea produselor, elementul esențial al utilizării cu succes al echipamentelor.

Modalitățile de testare și cine face acest lucru variază în funcție de produse. Sunt probe pe care le face producătorul, supervizat de specialiști de la DpA și sunt probe făcute în laboratoare acreditate din MApN, aproape orice testare cu caracter militar putând fi făcută în MApN (în cadrul ACTTM, Academiei Tehnice Militare sau în poligonul de testare de la Jegălia), spune Toporan.

Procesul de testare-evaluare se aplică chiar și produselor off the shelf (standard, existente deja pe piață) chiar dacă, în acest caz, testarea nu durează mult. Se testează interfețele dintre subsisteme, pentru a vedea cum se integrează un subsistem în sistem și cât de compatibil este cu tehnica aflată în utilizare. Altfel, elementele componente, chiar dacă sunt foarte bune în sine, trebuie să fie testate în configurația respectivă, pentru a fi eliminate posibilele erori când sunt interconectate. Este important să fie prevăzute teste calitative, chiar dacă produsul este off the shelf și viabilitatea lui a fost testată de alți utilizatori, în cadrul altor configurații, spune Băban.

Siguranța în funcționare – vitală

Condițiile economice au impus reducerea cheltuielilor legate de achiziții, dar pregătirea militarilor a rămas o necesitate constantă, iar echipamentele sunt, cel mai adesea, esențiale în îndeplinirea activităților. Prolungirea duratei de viață a sistemelor, acolo unde acest lucru se poate face în condiții optime, este o altă activitate a DTPI. O activitate deosebit de importantă, o numește colonelul Toporan, în care testarea-evaluarea are cel mai important rol, pentru că sunt echipamente care vin din trecut și noi trebuie să vedem dacă mai sunt viabile sau, orice le-am face, trebuie să ne abținem de a le mai utiliza. Orice fabricant determină limite, în special de timp, în care un echipament poate fi utilizat și pentru a lua o decizie de prelungire a duratei de viață ai un volum enorm de activități pe care trebuie să le faci. Și asta pentru că, practic, trebuie să reluăm procesul care a stat la baza achiziției acelei platforme cu ceva timp în urmă. Un lucru este cert în activitatea DTPI, lucrurile aici se văd în alb și negru, pentru că alte nuanțe ar însemna un risc de neacceptat pentru viața militarilor. Dacă produsul nu mai îndeplinește acele cerințe, resursa nu-i va fi prelungită, pentru că riscul de a-l utiliza peste acea limită este extrem de mare. Nu prelungim durata de viață dacă nu suntem 100% convinși că acel produs este funcțional. Nu ne putem juca cu viața utilizatorilor și siguranța în funcționare este vitală, insistă, convingător, colonelul Toporan.

maximul la care se poate ajunge, iar nivelul prag este cel sub care nu se poate coborî. Sunt situații în care se acceptă nivelul prag, dar, în general, se tinde spre nivelul obiectiv.